

TRUMPA – ESMĖ

GLOBA → kai žmogus negali savarankiškai pasirūpinti savimi ir jo interesams atstovauja kitas asmuo.

RŪPYBA → kai žmogus gali veikti savarankiškai, tačiau tam tikrose srityse jam reikalinga pagalba ar atstovavimas.

GLOBA BE NEVEIKSNUMO – KAS ĮMANOMA?

Pagalba priimant sprendimus (labai svarbus modelis), tai modernus, žmogaus teises saugantis būdas. Žmogus lieka visiškai veiksnus. Tėvai / artimieji tampa oficialiais pagalbininkais, ne „valdžios atstovais“.

Ką tai reiškia praktiškai:

- padedi suprasti dokumentus;
- dalyvauji susitikimuose (bankas, gydytojai, institucijos);
- padedi priimti sprendimus, bet sprendimą priima pats žmogus.

Tai ypač tinka:

- autizmo spektro asmenims;
- be intelekto sutrikimo;
- kai reikia struktūros, bet ne kontrolės.

Šis modelis atitinka JT Neįgaliųjų teisių konvenciją, kurią Lietuva taiko.

Dalinis veiksnumo apribojimas (ne pilnas neveiksnumas)

Jei reikia daugiau apsaugos, bet nenorima „atimti žmogaus gyvenimo“:

Tai neveiksnumas NEVISAI, o tik konkrečiose srityse.

Medžiagą parengė Tėvų komiteto narė Ivona Ostrovska, 2026-03-02